

Kaikenlaiset perheet kuuluvat Suomeen

Monimuotoisuuden edistäminen poliittisin keinoin

Monimuotoiset perheet ovat osa suomalaista arkea

- Perheiden monimuotoisuus on arkipäivää: Suomessa on perinteisten ns. ydinperheiden lisäksi valtava määrä erilaisia perheitä.
- Monimuotoisiin perheisiin kuuluvat esimerkiksi adoptio- ja sijaisperheet, kahden kulttuurin perheet, sateenkaariperheet, yhden vanhemman ja uusperheet, tahattomasti lapsettomat, lapsikuolema- ja leskiperheet...
- Monimuotoiset perheet -verkoston mukaan suomalaisista lapsiperheistä yli kolmasosa on monimuotoisia.
- Suomalainen yhteiskunta, lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä on pitkälti rakennettu ajatukselle ydinperheistä, minkä vuoksi on poliitikkojen vastuulla muokata järjestelmää vastaamaan kaikkien tarpeita.

Erilaisten perheiden erilaiset haasteet

- Monimuotoisten perheiden kokemat haasteet voivat usein poiketa ns. ydinperheiden kokemista haasteista, ja **monesti lainsäädäntö ei tunnista erilaisia perhemuotoja tai tarpeita.**
- Erilaisten perheiden kokemat ongelmat poikkavat toisistaan: siinä missä yhden vanhemman ja leskiperheiden haasteet liittyvät usein toimeentulon takaamiseen, sateenkaariperheillä haaste voi olla perhepolitiikan yhdenvertaisuus. Näin ollen **ratkaisujenkin tulee olla erilaisia.**
- Laki ja perheiden monimuotoisuus -hanke (2023) selvitti monimuotoisten perheiden kokemia ongelmia lainsäädännön näkökulmasta. Tutkimuksen mukaan laki ei aina tarjoa tukea lapsiperheen perustamiseen, perhesuhteiden järjestämiseen tai aikuisten keskinäisestä vastuunjaosta sopimiseen ydinperheistä poikkeavissa perhesuhteissa.
 - Myöskään sosiaaliturvajärjestelmä ei tunnista erilaisia todellisuuksia, mikä konkretisoituu esimerkiksi etuuskysymyksissä.
 - Erityisesti ongelmia kohdataan perhesuhteiden muuttuessa nopeasti ja ennakoimattomasti.

Monimuotoisten perheiden perhe-elämää helpottavia tavoitteita

Esimerkkejä Laki ja perheiden monimuotoisuus -hankkeen suosituksista lainsäädännön kehittämiseksi:

- Hedelmöityshoitoja koskevien hoitokäytäntöjä ja hoitojen saatavuuden yhtenäistäminen
- Lapsen etävanhempien ja muiden hänestä huolehtivien aikuisten aseman parantaminen palveluissa
- Sosiaaliturvalainsäädännön uudistaminen niin, että vuoroasuvien lasten vanhempia ei eriarvoisteta
- Useamman kuin kahden tosiasiallisen vanhemman perheiden oikeussuojatarpeiden huomioiminen perheoikeudellisen sääntelyn valmistelussa
- Erilaisia perhetilanteita käsittelevän tilastollisen tiedon kerääminen nykyistä laajemmin, jotta perhepoliittinen päätöksenteko voi olla aidosti tietoon perustuvaa.

Leikkaukset lisänneet lapsiperheköyhyyttä

- Hallituksen leikkauspolitiikka on vaikeuttanut lapsiperheiden, etenkin ydinperhenormista poikkeavien perheiden, arkea.
- Erityisesti lapsiperheköyhyyden lisääntymisellä on pitkä varjo, joka tulee vaikuttamaan vuosia tai jopa vuosikymmeniä.
- Köyhyyden kokemukset voivat vaikuttaa myös identiteettiin sekä henkiseen ja fyysiseen terveyteen, myös ylisukupolvisesti.

Hallitus sysääkin jopa 31 000 lasta köyhyyteen – asiantuntija: "Tästä tulee vielä kallis lasku"

Köyhyyden vaikutukset heijastuvat lapsilla vuosien päähän, asiantuntijat muistuttavat.

Yle, 24.9.2025

Laboren laskelma: Ennätysveronalennus hyvätuloisille, yksinhuoltajat ahtaalla

Hyvätuloisen lapsettoman pariskunnan verot kevenevät hallituksen toimien takia ennätysellisen paljon, laskee Labore.

Yle, 29.10.2025

Sateenkaariperheet jätetään hedelmöityshoidoissa yhä Kela-korvausten ulkopuolelle – Grahn-Laasonen vastaa, miksi

Vähemmistöt | Muun muassa sateenkaariperheiden tukeminen ilman sopivaa syytä on tällä hetkellä korvausperusteiden vastaista.

HS, 28.6.2024

Viimeaikaiset päätökset kurittaneet erityisesti monimuotoisia perheitä

- **Työttömyysturvan ja asumistuen suojaosien ja lapsikorotusten poistot** sekä **indeksikorotusten jäädytykset** osuvat erityisen kovaa yhden vanhemman perheiden toimeentuloon.
 - Asiantuntijoiden suosittamaa kotitalouskohtaista leikkauskattoa ei ole otettu käyttöön.
- Hedelmöityshoitojen Kela-korvausten palautus oli erinomainen päätös, mutta se edelleen **rajaa itselliset vanhemmat ja sateenkaaripareilta korvausten ulkopuolelle**.
- **Maahanmuutto- ja ulkomaalaislainsäädännön tiukennukset** ovat lisänneet monen lapsiperheen epävarmuutta: Suomessa on yli 90 000 kahden kulttuurin perhettä.
- **Päätös poistaa asumistuki omistusasunnoista** vaikuttaa leskeksi jääneiden pärjäämiseen, ja nostaa riskiä, että toisen vanhemman menehtyminen johtaa myös kodin menettämiseen.
- Myös positiivisia päätöksiä on tehty tällä hallituskaudella: omaishoidon vähimmäispalkkion nosto, perhehoidon äkillisten tilanteiden korvaus, selvitys lapsensa menettäneiden suruvapaasta
→ **politiikalla on merkitystä!**

Poliittista ohjausta tarvitaan

Monimuotoisten perheiden elämää voi helpottaa ja yhdenvertaisempaa yhteiskuntaa rakentaa poliittisella päätöksenteolla. Esimerkkejä konkreettisista toimista:

- Perheiden elämää vaikeuttavien leikkausten, kuten suojaosion poiston, peruminen
- Järjestöjen rahoituksen vahvistaminen
- Perustulomallin edistäminen
- Hedelmöityshoitolain uudistaminen, ei-kaupallisen sijaissyntytyksen laillistaminen
- Vuoroasumisen helpottaminen ja useamman kuin kahden vanhemman oikeudellinen mahdollistaminen
- Kansallisen sateenkaaripoliittisen ohjelman luominen.

Keskeistä on ymmärtää, että **suomalaiset perheet ovat moninaisia**, mikä tulee huomioida kaikessa päätöksenteossa. **Suomalaisen yhteiskunnan on oltava hyvä kaikille.**

Kiitos!